

Certifiering av gymnasiala utbildningar inom HT- och RL-programmet

Kvalitetskriterier och frågeställningar

2026-08

Introduktion

Introduktion till Visitas kvalitetskriterier och frågeställningar för certifiering av gymnasieskolans utbildningar inom HT- och RL-programmet

Följande dokument innehåller de uppdaterade och ombearbetade kvalitetskriterier samt frågeställningar för certifiering av gymnasieskolans Hotell och turism- samt Restaurang och livsmedelsprogram. Dessa utgör grunden i kvalitetssäkringsprocessen.

För frågor och funderingar är ni välkomna att vända er till oss, antingen via kontaktuppgifterna nedan eller via certifiering@visita.se.

Johanna Hallén Schub

Expert
kompetensförsörjning
Visita

certifiering@visita.se

031 - 62 94 66

Fredrik Björnsson

Expert
kompetensförsörjning
Visita

certifiering@visita.se

08 - 762 74 81

Jesper Långström

Utbildningsansvarig
Bagare och konditor

jesper@bageri.se

076 - 115 14 76

Innehållsförteckning

Inledning	4
Block 1. Utbildningens styrgrupp	4
Block 2. Utbildningens innehåll	6
Block 3. APL - fastställande, genomförande, uppföljning och återkoppling	8
Block 4. Yrkeslärares kompetens och behörighet	10
Block 5. Trygghet, värdegrund och likvärdighet	11
Block 6. Systematiskt kvalitetsarbete, uppföljning och återkoppling	12

Kvalitetskriterier och frågeställningar

Inledning

Besvara varje fråga så konkret som möjligt utifrån er egen verksamhet. Beskriv hur ni arbetar, hur arbetet följs upp och vilka resultat eller slutsatser ni ser. Hänvisa gärna till dokumentation som styrker ert svar och bifoga relevanta underlag som till exempel planer, protokoll, analyser, sammanställningar, elevunderlag, ansvarsfördelningar eller andra exempel som visar hur kriteriet uppfylls. Om viss dokumentation saknas, beskriv i stället hur arbetet genomförs i praktiken och hur det är förankrat.

Block 1. Utbildningens styrgrupp

Detta block beskriver hur utbildningen organiserar sin samverkan mellan skola, huvudman och arbetsliv via en styrgrupp. Denna ska bestå av utbildningens ledning, representanter från bransch (minst 3 st) samt representanter från den operativa sidan av utbildningen och huvudman. Syftet är att hjälpa utbildningen med dess strategiska, strukturerade och långsiktiga branschsamverkan, som utgör en bärande princip och får genomslag i samtliga block. I svaren bör det framgå hur styrgruppen arbetar, följer upp sitt arbete och bidrar till utbildningens utveckling.

Kvalitetskriterier

- Det finns en tydlig strategisk grupp för certifiering och kvalitetssäkring (styrgrupp) med representanter från skola, huvudman och arbetsliv.
- Lednings- och samverkansstrukturen för utbildningen bidrar aktivt till utbildningens systematiska kvalitetsarbete.
- Samverkan mellan huvudman, skola och arbetsliv är planerad, långsiktig, dokumenterad och följs upp över tid med tydlig ansvarsfördelning.
- Det finns ett gemensamt och strukturerat arbete för marknadsföring. Att locka rätt elever kräver branschens input och engagemang och är en nyckel för fortsatt framgångsrik samverkan.
- Utbildningens samarbete med studie- och yrkesvägledning är etablerat och kopplar samman utbildningen, elevernas val och arbetslivets behov.

Kvalitetskriterier och frågeställningar

Frågeställningar

Styrgruppen

1. Vilka ingår i styrgruppen? Fyll i tabellen.
2. Bifoga styrgruppens kalendarium, både för arbetet med certifieringen och för den löpande utvecklingen. Kalendariet bör innehålla mötesdatum samt mötets innehåll.
 - a. Hur planeras samverkan på kort och lång sikt, och hur framgår ansvarsfördelningen mellan huvudman, skola och arbetsliv?
 - b. Hur följs styrgruppens arbete upp över tid, och vilka exempel finns på att uppföljningen lett till justeringar eller utveckling?

Marknadsföring/studie- och yrkesvägledning

3. Vilka gemensamma aktiviteter planerar och genomför skola och arbetsliv för att beskriva utbildningen, yrkesrollerna och branschens möjligheter för blivande elever?
4. Hur mäts vilken effekt aktiviteterna har på ex ökat söktryck, på blivande elevers kunskap om utbildningen och möjligheter i branschen?
5. Hur samverkar utbildningen med studie- och yrkesvägledare för att ge elever och vårdnadshavare en tydlig bild av utbildningens innehåll, krav och möjligheter i arbetslivet?
6. Hur involveras arbetslivet i vägledningsinsatser, informationsaktiviteter eller underlag som används av studie- och yrkesvägledningen?

Kvalitetskriterier och frågeställningar

Block 2. Utbildningens innehåll

Blocket fokuserar på hur utbildningens innehåll planeras, genomförs och utvecklas i operativ samverkan med arbetslivet. Samverkan kan ske genom exempelvis programråd, 3-partssamtal och samtal med branschrepresentanter. Utbildningen ska ge eleverna relevanta kunskaper, färdigheter och kompetenser för både arbetsliv och vidare studier. I svaren bör det framgå hur utbildningens innehåll hålls aktuellt och hur arbetslivets behov omsätts i utbildningen.

Kvalitetskriterier

- Utbildningen arbetar systematiskt för att eleverna ska uppnå en gymnasieexamen som ger behörighet till eftergymnasiala studier.
- Undervisningen utformas, planeras och genomförs integrerat, där praktiska och teoretiska moment samverkar för att säkerställa en sammanhållen och relevant utbildning för yrket
- Utbildningen har tagit fram yrkesprofiler tillsammans med arbetslivet.
- Yrkesprofilerna definierar vilka yrkeskunskaper, yrkesfärdigheter och yrkeskompetenser som eleverna ska utveckla samt ansvarsfördelningen för respektive moment (skola eller arbetsplats).
- Yrkesprofilerna är kopplade till ämnesplanerna och fördelade med tydlig progression över utbildningens tre år.
- Yrkesprofilerna och APL-strukturen följs upp och revideras årligen i samverkan mellan skola och arbetsliv.
- Utbildningen har en fungerande struktur för att fånga upp förändringar i arbetslivets kompetensbehov och omsätta dessa i justeringar av utbildningens innehåll och APL-struktur.
- Utbildningen har lokaler, maskiner, utrustning och digitala verktyg som motsvarar aktuella krav i arbetslivet samt ger eleverna möjlighet att utveckla yrkeskunskaper under realistiska och säkra förhållanden.

Kvalitetskriterier och frågeställningar

Frågeställningar

Allmänt

1. Hur arbetar utbildningen för att ge eleverna förutsättningar att nå kunskapskraven i utbildningens gymnasiegemensamma ämnen?
2. Hur organiseras utbildningen för att eleverna ska ges möjlighet att uppnå grundläggande högskolebehörighet inom programstrukturen eller genom individuella val? (ex APL-perioders påverkan, möjlighet att medverka på nationella prov, schemaplacering av ämnen)
3. Beskriv och ge konkreta exempel på hur gemensam planering genomförs mellan yrkeslärare och lärare i gymnasiegemensamma ämnen. Redogör även för vilka resultat, effekter eller lärdomar arbetet har lett till.

Yrkesprofiler

4. Beskriv processen för hur utbildningen tillsammans med arbetslivet tolkar examensmål, ämnesplaner och relevanta ämnesnivåer i relation till aktuella och framtida behov av yrkeskunskaper, yrkesfärdigheter och yrkeskompetenser.
 - a. Bifoga yrkesprofilerna. I yrkesprofilerna ska det framgå vilka kunskaper, färdigheter och kompetenser som eleverna ska utveckla, samt om ansvaret ligger på skolan, APL-platsen eller delas mellan båda. Det ska framgå under vilken årskurs momenten tillhör samt APL-period (se exempel)
5. Hur genomförs uppföljningen av yrkesprofiler och APL-struktur, och vilka deltar i arbetet?
6. Hur fångar utbildningen upp förändringar i branschens kompetensbehov, teknik, arbetssätt eller rekryteringskrav?
7. Hur omsätts dessa signaler i konkreta förändringar i utbildningens innehåll, planering eller APL-struktur? Finns det exempel?
8. Hur säkerställer utbildningen, tillsammans med arbetslivet, att lokaler, maskiner, utrustning och digitala verktyg motsvarar de krav, arbetssätt och den teknik som eleverna möter i branschen? Beskriv processen och ge konkreta exempel på genomförda anpassningar eller investeringar under de senaste tre åren.

Poängplaner

9. Bifoga gällande poängplan/poängplaner för utbildningen. Motivera eventuella avvikelser från de yrkesutgångar som är satta av Skolverket.

Kvalitetskriterier och frågeställningar

Block 3. APL – fastställande, genomförande, uppföljning och återkoppling

Detta block beskriver hur utbildningen säkerställer kvalitet och likvärdighet i elevernas arbetsplatsförlagda lärande (APL). Fokus ligger på gemensamma krav, tydliga rutiner och systematisk uppföljning. I svaren bör det framgå hur elevernas lärande, trygghet och måluppfyllelse säkerställs under APL-perioderna.

Kvalitetskriterier

- Skola och arbetsliv (styrgrupp) fastställer gemensamt krav på APL avseende arbetsmiljö, handledarkompetens, lokaler och värdegrund.
- APL genomförs i enlighet med de gemensamt fastställda kraven och följs upp systematiskt.
- APL-perioderna är planerade utifrån både tid (när) och innehåll (vad) och är kopplade till utbildningens progression och mål, dvs yrkesprofilerna.
- Alla elever får en tydlig och likvärdig introduktion till APL-platsen som omfattar arbetsplatsens rutiner, mål för APL-perioden samt ansvarsfördelning mellan elev, handledare och skola.
- Det finns strukturerade rutiner för uppföljning och likvärdig bedömning av elevernas lärande under APL-perioden.
- Flera typer av underlag från APL-perioden, såsom bedömningsunderlag, trepartssamtal och elevåterkoppling, används och analyseras inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.
- Utbildningen arbetar aktivt för att identifiera, följa upp och minska skillnader i kvalitet i elevernas lärandemöjligheter mellan olika APL-platser.

Kvalitetskriterier och frågeställningar

Frågeställningar

APL-platser

1. Vilka gemensamt fastställda krav gäller för APL-platser när det gäller arbetsmiljö, handledarkompetens, Skolverkets handledarutbildning, lokaler, utrustning och värdegrund?
2. Hur har dessa krav tagits fram, förankrats och kommunicerats till berörda APL-platser?
3. Hur säkerställs inför och under APL att de fastställda kraven faktiskt uppfylls av varje APL-plats?
4. Hur följs genomförandet upp systematiskt, och hur hanteras avvikelser eller brister när de upptäcks?

Eleven och APL

5. Hur är introduktionen till APL upplagd så att alla elever får information om rutiner, mål, förväntningar och ansvar på ett likvärdigt sätt?
6. Hur säkerställs att elev, handledare och ansvarig lärare har en gemensam förståelse för APL-periodens mål, innehåll och förväntade läranderesultat utifrån yrkesprofilen?
7. Hur planeras och följs behov av stöd, extra anpassningar eller särskilda förberedelser upp inför och under APL, och hur involveras elev, handledare och ansvarig lärare i detta arbete?
8. Vilka rutiner finns om en APL-plats inte uppfyller utbildningens krav eller om en placering behöver avbrytas? Hur säkerställs då elevens fortsatta lärande och fortsatt måluppfyllelse?
9. Vilka rutiner används för att följa upp elevernas lärande under APL, och när sker uppföljningen?
10. Hur arbetar ansvariga lärare för att underlag från APL blir likvärdiga, relevanta och användbara vid den sammantagna bedömningen av elevernas kunskaper i relation till ämnets mål och betygskriterier?

Systematiska kvalitetsarbete och APL

11. Vilka underlag från APL samlas in, sammanställs och analyseras regelbundet?
12. Hur används resultaten från dessa underlag i utbildningens kvalitetsarbete och utveckling av APL?
13. Hur identifierar ni skillnader mellan APL-platser när det gäller handledning, innehåll, lärandemöjligheter och trygghet?
14. Vilka åtgärder vidtas när skillnader upptäcks, och hur följs effekten av dessa åtgärder upp?

Kvalitetskriterier och frågeställningar

Block 4. Yrkeslärnarnas kompetens och behörighet

Detta block behandlar utbildningens arbete med att säkerställa yrkeslärnarnas behörighet och långsiktiga kompetensutveckling. Yrkeslärnarnas kunskaper behöver utvecklas i takt med förändringar i branschen. I svaren bör det framgå hur utbildningen identifierar behov, planerar insatser och samverkar med arbetslivet kring kompetensutveckling.

Kvalitetskriterier

- Utbildningen strävar efter att anställa behöriga yrkeslärare och att säkerställa möjligheter till yrkeslärarbehörighet.
- Behov av kompetensutveckling inom yrkeslärnarnas yrkeskunskaper identifieras och följs upp systematiskt i samverkan med arbetslivet.

Frågeställningar

Kompetensutveckling

1. Hur ges obehöriga förutsättningar att nå yrkeslärarbehörighet?
2. Hur identifieras yrkeslärnarnas behov av kompetensutveckling i yrket i relation till förändringar i branschen och utbildningens behov?
3. Hur planeras, genomförs och följs kompetensutvecklingsinsatser upp tillsammans med arbetslivet?

Kvalitetskriterier och frågeställningar

Block 5. Trygghet, värdegrund och likvärdighet

Blocket fokuserar på hur utbildningen säkerställer en trygg, inkluderande och likvärdig utbildning för alla elever. Arbetet omfattar både den skolförlagda utbildningen och APL samt bygger på en gemensam värdegrund mellan skola och arbetsliv. I svaren bör det framgå hur arbetet genomförs, följs upp och utvecklas över tid.

Kvalitetskriterier

- Det finns en gemensam värdegrund som gäller både i skolförlagd utbildning och under APL och som är framtagen i samverkan mellan skola och arbetsliv.
- Utbildningen har en plan mot diskriminering och kränkande behandling som är känd och tillämpad av alla delaktiga (skola, elever och APL-platser).
- Värdegrundsarbetet följs upp både i skolan och på APL-platser.
- Alla elever ges likvärdiga och trygga förutsättningar oavsett APL-plats.

Frågeställningar

Värdegrund

1. Bifoga planen mot diskriminering och kränkande behandling.

Om svaren på frågorna nedan framgår tydligt i den bifogade planen behöver de inte besvaras igen. Om svar saknas helt eller delvis ska frågorna besvaras nedan.

2. Hur har den gemensamma värdegrunden tagits fram tillsammans med arbetslivet, och vilka delar omfattar den?
3. Hur kommuniceras och omsätts värdegrunden i både skolförlagd utbildning och på APL-platser?
4. Hur säkerställs att planen mot diskriminering och kränkande behandling är känd av personal, elever och APL-platser?
5. Hur följs tillämpningen av planen upp, och hur agerar ni om händelser eller risker identifieras?
6. Hur följs värdegrundsarbetet upp i skolmiljön respektive på APL-platser, och vilka underlag används?
7. Hur analyseras resultaten, och hur används de för att utveckla arbetet vidare?
8. Hur arbetar ni för att säkerställa att elever på olika APL-platser möter likvärdiga krav, stöd, handledning och trygghet?

Kvalitetskriterier och frågeställningar

Block 6. Systematiskt kvalitetsarbete, uppföljning, analys och utveckling

Detta block beskriver hur utbildningen arbetar med att planera, följa upp, analysera och utveckla verksamheten. Kvalitetsarbetet ska bygga på relevanta underlag och genomföras i samverkan mellan skola, huvudman och arbetsliv. I svaren bör det framgå hur analyser leder till beslut, utvecklingsinsatser och uppföljning av resultat.

Kvalitetskriterier

- Kvalitetsarbetet sker i samverkan mellan skola, huvudman och arbetsliv.
- Uppföljning och analys av yrkesämnena är integrerade i utbildningens systematiska kvalitetsarbete för att säkerställa en god grund för yrkesverksamhet.
- Olika typer av data, såsom statistik, elevenkäter och underlag från trepartssamtal, följs upp och analyseras.
- Elevernas erfarenheter och synpunkter tas systematiskt tillvara på och används som underlag i utbildningens kvalitetsarbete och utveckling.
- Resultaten leder till beslutade utvecklingsåtgärder som följs upp över tid.

Frågeställningar

Systematiskt kvalitetsarbete

1. Bifoga (de senaste)
 - a. Huvudmannens verksamhetsplan för utbildningen
 - b. Huvudmannens kvalitetsrapport för utbildningen
 - c. Skolans verksamhetsplan
 - d. Skolans kvalitetsrapport

Om svaren på frågorna nedan framgår tydligt i de bifogade planerna behöver de inte besvaras igen. Om svar saknas helt eller delvis ska frågorna besvaras nedan.

2. Hur är utbildningens årshjul för systematiskt kvalitetsarbete och samverkan utformat?
 - a. Beskriv hur det framgår när olika underlag (ex resultatdata, elevsynpunkter, APL-underlag och branschdialoger) samlas in, analyseras, ligger till grund för beslut samt följs upp över tid. Bifoga gärna årshjul, processbeskrivningar eller motsvarande dokumentation.

Kvalitetskriterier och frågeställningar

3. Hur följs resultat, innehåll och genomförande i yrkesämnena upp inom ramen för utbildningens systematiska kvalitetsarbete?
4. Hur analyserar ni om yrkesämnena sammantaget ger eleverna en god grund för yrkesverksamhet?
5. Vilka datakällor används i kvalitetsarbetet, hur ofta följs de upp och vem ansvarar för analysen?
6. Hur vägs olika typer av underlag samman för att ge en helhetsbild av utbildningens kvalitet och utvecklingsbehov?
7. Hur samlas elevernas erfarenheter och synpunkter in på ett systematiskt sätt under utbildningen och i anslutning till APL?
 - a. Hur följer utbildningen upp om eleverna upplever ett tydligt sammanhang mellan yrkesämnena, gymnasiegemensamma ämnen och APL, och hur används resultaten i utvecklingsarbetet?
8. Hur visar ni att analyserna leder till prioriteringar eller förändringar i utbildningen?
9. Hur deltar skola, huvudman och arbetsliv i kvalitetsarbetets olika delar – planering, uppföljning, analys och utveckling?
10. Hur framgår det att samverkan är återkommande, strukturerad och har betydelse för beslut om utveckling?
11. Hur dokumenteras beslutade utvecklingsåtgärder, ansvar, tidsplan och förväntad effekt?
12. Hur följs åtgärderna upp över tid, och hur bedömer ni om de haft avsedd effekt?
13. Hur följer utbildningen upp elevernas etablering i arbetslivet eller vidare studier efter examen, och hur används resultaten i kvalitetsarbetet?

